

Skolbiblioteksplan – Kramfors grundskola och anpassad grundskola 2023-2025

Dokumenttyp	Dokument-ID BN 2023/515	Datum för beslut 230112	Version 2
Beslutsinstans Bildningsförvaltningen	Dokumentansvarig Verksamhetschef grundskola	Ansvarig för uppföljning Skolbibliotekarier	Reviderad 230112
Dokumentet gäller Gäller till 250130			

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Skolbiblioteksverksamhetens mål	4
3	Ansvarsområden	5
3.1	Bildningsförvaltningens ansvar	5
3.2	Rektors ansvar	5
3.3	Pedagogernas ansvar	5
3.4	Skolbibliotekariens ansvar	6
3.5	Folkbibliotekets ansvar	6
4	Bilaga 1	7
5	Bilaga 2	20

1 Inledning

Skolbiblioteksplanen har utgångspunkt i de mål för skolbiblioteken och de formuleringar om verksamhet för barn och unga som presenteras i såväl Läroplanen (Lgr22) för grundskolan samt förskoleklass och fritidshem som i Skollagen. Enligt läroplanen ska skolbibliotekets verksamhet användas som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Kramfors skolbiblioteksplan inbegriper samtliga grundskolor och anpassad grundskola. Utifrån skolbiblioteksplanen görs en handlingsplan övergripande för kommunens grundskola och anpassad grundskola.

Handlingsplanen revideras årligen av skolbibliotekarier tillsammans med rektorer eller av rektor utsedd kontaktperson på varje skola. Elevernas måluppfyllelse ska vara i fokus när handlingsplanen utformas.

Uppföljningen av skolbiblioteksplanen sker i det ordinarie planerings- och uppföljningsarbetet. Utvärdering sker enhetsvis och aggregeras till huvudmannanivå.

I ett Kramfors för alla, har barn och elever tillgång till litteratur, medier och information som medel för att utveckla språk och kunskap.

Att kunna läsa, förstå och göra sin röst hörd är en rättighet för alla barn och ungdomar (FN:s konvention om barnets rättigheter, art. 12, 13 och 28). För att kunna omvandla information till kunskap och bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle behöver barn och unga vägledning i att källkritiskt söka, välja och värdera information.

Högläsning, lässtimulans och många tillfällen att samtala om litteratur bidrar till lusten att läsa och ger läsengagemang. En stark läskultur i skolan stärker elevers språk- och kunskapsutveckling.

2 Skolbiblioteksverksamhetens mål

- Alla elever ska ha tillgång till skolbiblioteksverksamhet med ett uttalat pedagogiskt uppdrag när det gäller
 - läs- och språkutveckling
 - medie- och informationskunnighet
- Skolbiblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper
 - barn med annat modersmål än svenska
 - barn med funktionsvariationer

3 Ansvarsområden

3.1 Bildningsförvaltningens ansvar

- Följer upp och utvärderar skolbibliotekens verksamhet samt synliggör skolbiblioteken i det systematiska kvalitetsarbetet
- Ansvarar för att alla skolor i kommunen har tillgång till en likvärdig skolbiblioteksverksamhet

3.2 Rektors ansvar

- Ansvarar för att handlingsplan upprättas och utvärderas årligen
- Säkerställer att skolbibliotekets – både analoga och digitala – pedagogiska funktion på skolan styrs och följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet
- Uppmuntrar ökad samverkan mellan skolbibliotekarier, läs- och skrivnätverket och specialpedagoger
- Säkerställer att personalen i skolbiblioteket har relevant kompetens för uppdraget och möjlighet till kompetensutveckling
- Möjliggör att pedagogisk personal använder skolbiblioteksfunktionerna i undervisningen
- Säkerställer att skolbiblioteksfunktionen stödjer elever i behov av anpassningar och särskilt stöd, exempelvis för att främja flerspråkiga elevers behov av läsning på modersmålet
- Utser en biblioteksansvarig pedagog på varje skola med uppdrag att
 - Tillse att det finns rutiner för den fysiska skolbiblioteksmiljön och att dessa följs
 - Vara länken till skolbibliotekarierna i vardagsarbetet

3.3 Pedagogernas ansvar

- Använder skolbibliotekarierna som en resurs i undervisningen gällande informationskompetens och läs- och språkutveckling
- Planerar skolbiblioteksverksamheten tillsammans med skolbibliotekarierna

3.4 Skolbibliotekariens ansvar

- Är en medpedagog, d.v.s. en pedagogisk resurs i skolan
- Erbjuder bokprat, boksamtal, högläsning och andra former av läsfrämjande aktiviteter
- Vägleder elever och pedagoger i informationssökning, sök- och källkritik
- Samverkar med elever och pedagogisk personal så att goda förutsättningar ges för alla elevers språk- och kunskapsutveckling
- Deltar i folkbibliotekens relevanta internutbildningar
- Utvecklar sin egen kompetens inom läs- och språkutveckling samt inom medie- och informationskunnighet

Utvecklar och följer upp verksamheten i dialog med varje skolas rektor, elever och pedagogisk personal i enlighet med kommunens handlingsplan inför läsåret. Skolbibliotekarien utvärderar handlingsplanen enhetsvis och aggregerar till huvudmannanivå.

3.5 Folkbibliotekets ansvar

- Samordnare för skolbibliotekarienetverket för grundskolans och gymnasiets bibliotekarier
- Huvudansvar för Skolbibliotekscentralens bokpool
- Inköp av media till grundskolans skolbibliotek och skolbibliotekscentral
- Bibliotekssystemet på högstadieskolorna och Ådalsskolan

4 Bilaga 1

Handlingsplan för skolbiblioteken i Kramfors kommun

**KRAMFORS
KOMMUN**

Handlingsplan Grundskolan

Förskoleklass

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling:</p> <p>HK-skolan: Alla elever får möjlighet att skaffa lånekort och besöka sitt närmsta bibliotek. Biblioteksintro samt lån och återlämning</p>	<p>Högläsning av sagor, muntliga berättelser</p> <p>6-års boken</p> <p>HK-skolan: Biblioteksintroduktion, lånekort och fasta tider att låna</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Pedagog (inspiration från skolbibliotekarierna)</p> <p>Pedagogen delar ut och samlar in avtal från vårdnadshavare, bibliotekarien registrerar de nya låntagarna.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p>	<p>Vad är källor, vilka källor finns, VÖL-schema, skönlitteratur/fakta</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

ÅK 1

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling.</p> <p>Gemensam och enskild läsning.</p> <p>Alla elever får möjlighet att skaffa lånekort och besöka sitt närmsta bibliotek. Biblioteksintro samt lån och återlämning</p>	<p>Högläsning, muntliga berättelser.</p> <p>Boksamtal.</p> <p>Biblioteksintroduktion. Eget lånekort. Fasta tider att besöka närmsta bibliotek (skolbiblioteket).</p> <p>HK-skolan: Lära sig använda självutlåningsstationen.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog. Bibliotekarie samlar in avtal och registrerar nya låntagare.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog. Pedagogen måste kunna självutlåningen för att kunna använda / låna från biblioteket när det är obemannat.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p>	<p><i>Vad är källor, vilka källor finns och vilka passar vår frågeställning, VÖL-schema, källförteckning,</i></p> <p>Fakta/åsikter</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 2

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam</p> <p>och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p> <p>Informationssökning</p> <p>Källkritik</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p><i>Vad är källor, vilka källor finns och passar oss, VÖL-schema, sökkritik, nyckelord</i></p> <p>alfabetisk ordning och sortera/gruppera</p> <p>källkritiska frågor, åsikter/fakta/reklam</p> <p>Använda bilder från nätet</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning,</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog. Pedagogen har möjlighet att på egen hand förbereda lektioner i sökkritik genom att göra VÖLscheman med eleverna.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 3

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam</p> <p>och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK] Informationssökning</p> <p>Sökkritik/Sökteknik</p> <p>Källkritik</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p>Netikett</p> <p>Söka i bibliotekets katalog [OPAC], logga in, se sina lån och reservera böcker.</p> <p>Sökord</p> <p><i>Källor, källkritiska frågor, och</i> primär- sekundärkällor, historiska källor,</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie och annan berörd personal Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarier. <i>Pedagogen har möjlighet att på egen hand förbereda lektioner i informationssökning genom att göra VÖL-scheman med eleverna.</i></p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 4

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.</p> <p>Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p> <p>Presentera böcker / bokprata för lägre årskurs.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p> <p>Källkritik</p> <p>Informationssökning</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p>Netikett</p> <p><i>Källor, Källkritiska frågor, Primär- och sekundärkälla, historiska källor, blanda fakta och fiktion. Venn-diagram</i></p> <p>Uppslagsverk ex. NE.se och wikipedia</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie och annan berörd personal</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.	Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov. Bokprat 1 gång/år Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.	Pedagog med skolbibliotekarie Skolbibliotekarie med pedagog. Lärare följer med på biblioteksbesök.
Medie-och informationskunnighet [MIK] Källkritik Informationssökning Sökkritik Upphovsrätt	<i>Källor, Källkritiska frågor, Primär- och sekundärkälla, Andra källor än skriftliga</i> Utökade sökningar i bibliotekets katalog [OPAC], repetition av inloggning, se lån och reservationer Sökmotorer, träfflistor och URL:er Kunna göra en enkel källförteckning.	Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.	Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov. Bokprat 1 gång/år Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.	Pedagog med skolbibliotekarie Skolbibliotekarie med pedagog. Lärare följer med på biblioteksbesök.
Medie-och informationskunnighet [MIK] Källkritik Informationssökning Sökkritik Upphovsrätt	<i>Repetition källkritik,</i> Tendentiösa källor, oberoende och beroende källor <i>Repetition av informationssökning</i> <i>Repetition av sökkritik</i> Cc-licenser	Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat vid efterfrågan,</p> <p>Åk 7: Biblioteksintro: hitta i biblioteket, hur självutlåningsstationen fungerar och återlämning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog. Vid bokprat kontaktas bibliotekarien minst 2 veckor i förväg.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p>
<p>Medie- och informationskunnighet [MIK] Källkritik</p> <p>Informationssökning</p> <p>Sökkritik</p> <p>Upphovsrätt</p> <p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Källkritik kopplat till specifika ämnen Referat och citat.</p> <p>Stegen i en informationssökning: Förkunskaper, nyckelord, sökord, breda och smala av en sökning.</p> <p>Filterbubblor, Algoritmer, Träfflistor</p> <p>Creative Commons. Hur får jag dela bilder/filmer jag själv skapat (medgivande)?, Källförteckning även för digitala källor.</p> <p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien.</p> <p>Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien.</p> <p>Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien.</p> <p>Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

--	--	--

Handlingsplan Grundsärskolan

Träningskolan åk 1-6

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek Högläsning med böcker kopplade till de områden eleverna arbetar med. Samtal kopplat till boken.	Skolbibliotekarie med pedagog Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Alfabetiskordning och sortering	Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Grundsärskolan åk 1-6

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek Högläsning kopplat till de områden eleverna arbetar med.	Skolbibliotekarie med pedagog Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Vad är källor, alfabetiskordning, sortering, Netikett, Källkritik: Vad är källor och källkritiska frågor	Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Grundskolan och träningskolan åk 7-9

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek. Läsgrupper, individuellt anpassat efter behov. Boksamtal	Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Vad är källor, Källkritiska frågor, Netikett, Upphovsrätt, Uppslagsverk, Källtillit	Pedagog med skolbibliotek
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

5 Bilaga 2

- Läroplan (Lgr22):
<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-ochkursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-forforskoleklassen-och-fritidshemmet>
- Skollag 2010:800 :
https://www.riksdagen.se/sv/dokumentlagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs2010-800
- Barnkonventionen:
<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>